

EUROPOS PARLAMENTAS

2004

2009

Peticijų komitetas

2008/2126(INI)

23.9.2008

PRANEŠIMO PROJEKTAS

dėl kovos su klaidinančia įmonių žinytų leidėjų reklama (peticijos 0045/2006, 1476/2006, 0079/2003, 0819/2003, 1010/2005, 0052/2007, 0306/2007, 0444/2007, 0562/2007 ir kitos)
(2008/2126(INI))

Peticijų komitetas

Pranešėjas: Simon Busuttil

TURINYS

	Psl.
PASIŪLYMAS DĒL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	3
AIŠKINAMOJI DALIS.....	8

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl kovos su klaidinančia įmonių žinytų leidėjų reklama (peticijos 0045/2006, 1476/2006, 0079/2003, 0819/2003, 1010/2005, 0052/2007, 0306/2007, 0444/2007, 0562/2007 ir kitos) (2008/2126(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į peticijas 0045/2006, 1476/2006, 0079/2003, 0819/2003, 1010/2005, 0052/2007, 0306/2007, 0444/2007, 0562/2007 ir kitas,
  - atsižvelgdamas į Peticijų komiteto ankstesnius peticijos 45/2006 ir kitų peticijų svarstymus,
  - atsižvelgdamas į 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/114/EB dėl klaidinančios ir lyginamosios reklamos (kodifikuota redakcija)¹, pakeitusią Direktyvą 84/450/EEB² su pakeitimais, padarytais Direktyva 97/55/EB³,

atsižvelgdamas į 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje ir iš dalies keičiančią Tarybos direktyvą 84/450/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 97/7/EB, 98/27/EB bei 2002/65/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 (Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva)⁴,
  - atsižvelgdamas į 2004 m. spalio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 dėl nacionalinių institucijų, atsakingų už vartotojų apsaugos teisės aktų vykdymą, bendradarbiavimo (Reglamentas dėl bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje)⁵,
  - atsižvelgdamas į 1998 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 98/27/EB dėl draudimų ginant vartotojų interesus⁶,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 192 straipsnio 1 dalį,
  - atsižvelgdamas į Peticijų komiteto pranešimą (A6-0000/2008),
- A. kadangi Parlamentas gavo daugiau kaip 400 peticijų iš įmonių, daugiausia mažųjų, kurios teigia nukentėjusios nuo įmonių žinytų leidėjų klaidinančios reklamos ir dėl to patyrusios finansinių nuostolių,

---

¹ OL L 376, 2006 12 27, p. 21.

² 1984 m. rugsėjo 10 d. Tarybos direktyva 84/450/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų dėl klaidinančios reklamos suderinimo, OL L 250, 1984 9 19, p. 17.

³ 1997 m. spalio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/55/EB, iš dalies keičianti Direktyvą 84/450/EEB dėl klaidinančios reklamos, kad būtų įtraukta lyginamoji reklama, OL L 290, 1997 10 23, p. 18.

⁴ OL L 149, 2005 6 11, p. 22.

⁵ OL L 364, 2004 12 9, p. 1.

⁶ OL L 166, 1998 6 11, p. 51.

- B. kadangi skundai susiję su plačiai paplitusia klaidinančia verslo praktika, kurią taiko kai kurie įmonių žinytų leidėjai ir kuri turi įtakos tūkstančiams Europos Sąjungos ir kitų šalių įmonių bei daro joms didelį finansinį poveikį,
- C. kadangi verslo praktika, dėl kurios pateikti skundai, dažniausiai yra susijusi su įmonių žinytų leidėjų taikoma metodika, pagal kurią paprastai paštu įmonėms siūloma užpildyti arba atnaujinti savo įmonės pavadinimą ir kontaktinius duomenis, taip sudarant apgaulingą įspūdį, kad jos bus nemokamai įtrauktos į įmonių žinytą, tačiau vėliau pasirašiusieji asmenys sužino, kad iš tiesų jie netyčia pasirašė sutartį, dažniausiai įpareigojančią juos ne trumpiau kaip trejus metus skelbti įmonių žinyne už maždaug 1 000 EUR metinį mokestį,
- D. kadangi taikant šią praktiką naudojamos formos dažniausiai yra neaiškios, sunkiai suprantamos ir sudaro įspūdį, kad įtraukimas į įmonių žinytą yra nemokamas, tačiau iš tiesų įmonės apgaule priverčiamos sudaryti nepageidaujamas sutartis dėl reklamos įmonių žinynuose,
- E. kadangi Direktyva 2006/114⁷ taip pat taikoma įmonių tarpusavio sandoriams ir kadangi „klaidinanti reklama“ joje apibrėžiama kaip „bet kokia reklama, kuri savo pateikimu ar kitokiu būdu apgaulinėja ar gali apgauti asmenis, kuriems ji skirta ir kuriuos ji pasiekia, ir kuri dėl savo apgaulingo pobūdžio gali daryti poveikį jų ekonominiam elgesiui ar kuri dėl tų pačių priežasčių kenkia ar gali pakenkti konkurentui“,
- F. kadangi Direktyva 2005/29/EB⁸ dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu netaikoma klaidinančiai įmonių veiklai kitų įmonių atžvilgiu ir todėl dabartinė jos redakcija negalima remtis norint padėti peticijas pateikusiems asmenims,
- G. kadangi Reglamente (EB) Nr. 2006/2004⁹ dėl nacionalinių institucijų, atsakingų už vartotojų apsaugos teisės aktų vykdymą, bendradarbiavimo „Bendrijoje daromas pažeidimas“ apibrėžtas kaip „prieštaraujantys vartotojų interesus ginantiems teisės aktams <...> veiksmai ar neveikimas, kurie pažeidžia ar gali pažeisti vartotojų, gyvenančių ne valstybėje narėje, kur kilo ar įvyko veiksmas, o kitoje valstybėje narėje ar valstybėse narėse, kolektyvinius interesus; ar kur yra įsisteigęs atsakingas pardavėjas ar tiekėjas; ar kur turi būti rasti su veikla ar neveikimu susiję įrodymai ar lėšos“,
- H. kadangi daugelis peticijas pateikusių asmenų įvardijo įmonių žinytą „European City Guide“ („Europos miestų gidas“), kurio leidėjai įsisteigę Valensijoje (Ispanija), tačiau minimi ir kiti įmonių žinytai, pvz., „Construct Data Verlag“, „Deutscher Adressdienst GmbH“ ir „NovaChannel“, tačiau atsižvelgiant į tai, kad kiti įmonių žinytų leidėjai taiko teisėtą verslo praktiką,
- I. kadangi šios klaidinančios verslo praktikos objektai daugiausia yra mažosios įmonės, taip pat specialistai ir net pelno nesiekiančios įstaigos, pvz., mokyklos, bibliotekos, vietos viešieji klubai, pvz., muzikos klubai,

---

⁷ OL L 376, 2006 12 27, p. 21–27.

⁸ OL L 149, 2005 6 11, p. 22–39.

⁹ OL L 364, 2004 12 9, p. 1–11.

- J. kadangi įmonių žinytų leidėjai dažnai yra įsisteigę vienoje valstybėje narėje, o jos veiklos objektai – kitoje, todėl nukentėjusiems asmenims sunku prašyti nacionalinių valdžios institucijų apsaugos; kadangi nukentėjusiems asmenims dažnai nepavyksta rasti pagalbos nacionalinėse vartotojų apsaugos institucijose, nes šios teigia, kad teisės aktai yra skirti vartotojams, o ne įmonėms ginti; kadangi mažosioms įmonėms dažnai trūksta išteklių veiksmingoms teisių gynimo priemonėms taikyti,
- K. kadangi įmonių žinytų leidėjai arba netgi jų pasamdytos skolų išieškojimo agentūros griežtai reikalauja, kad nuo minėtos praktikos nukentėję asmenys sumokėtų skolas, kadangi nukentėję asmenys skundžiasi esą varginami ir bauginami tokių metodų ir daugelis jų dažnai galiausiai nenoromis sumoka, kad išvengtų tolesnio priekabiavimo,
- L. kadangi atsisakiusiems mokėti nukentėjusiems asmenims bylos teisme keliamos retai, išskyrus kelias išimtis,
- M. kadangi keletas valstybių narių šiai problemai spręsti ėmėsi tam tikrų, dažniausiai sąmoningumo ugdyimo priemonių,
- N. kadangi 2000 m. Austrija padarė Nesąžiningos komercinės veiklos įstatymo pakeitimų, ir dabar jo 28 straipsnio a dalyje teigiama, kad draudžiama reklamuoti įmones konkurencijos tikslais ir įtraukti jas į žinytus, pavyzdžiui, geltonuosius puslapius, telefonų knygas ar panašius sąrašus, naudojant mokėjimo blankus, pinigų perlaidos blankus, sąskaitas, teikiant koregavimo pasiūlymus ar taikant panašius būdus arba siūlant tiesiogiai registruotis, jei vienareikšmiškai ir aiškiais grafinėmis priemonėmis nenurodoma, kad tokia reklama yra tiesiog pasiūlymas sudaryti sutartį,
- O. kadangi ši praktika buvo taikoma ne vienerius metus, nukentėjusių asmenų yra daug ir vidaus rinkai padarytas didelis finansinis poveikis,
1. išreiškia susirūpinimą dėl peticijas pateikusių asmenų iškeltos problemos, kuri yra plačiai paplitusi, tarptautinio pobūdžio ir daro didelį finansinį poveikį, ypač mažosioms įmonėms;
  2. mano, jog dėl tarptautinio šios problemos pobūdžio Bendrijos institucijos privalo suteikti nukentėjusiems asmenims tinkamą teisinę pagalbą, kad būtų galima veiksmingai užginčyti remiantis klaidinančia reklama sudarytų sutarčių teisėtumą, pripažinti šias sutartis negaliojančiomis ir susigrąžinti sumokėtus pinigus;
  3. ragina nukentėjusius asmenis pranešti nacionalinėms valdžios institucijoms apie įmonių apgavystes ir kreiptis dėl atitinkamo patarimo prieš susitariant dėl mokesčių, kurių iš jų reikalauja klaidinantys įmonių žinytų leidėjai;
  4. apgailestauja, jog nepaisant to, kad tokia praktika plačiai paplitusi, ES ir nacionalinė teisė nenumato veiksmingos teisinės pagalbos arba nėra tinkamai įgyvendinta nacionaliniu lygmeniu; apgailestauja, kad nacionalinės institucijos taip pat neturi galimybės suteikti teisinės pagalbos;
  5. remia Europos ir nacionalinių verslo organizacijų pastangas ugdyti narių sąmoningumą ir ragina juos pirmiausia dėti daugiau pastangų tam, kad kuo mažiau žmonių nukentėtų nuo klaidinančių įmonių žinytų;

6. remia kai kurių valstybių narių, pavyzdžiui, Italijos, Ispanijos, Nyderlandų, Belgijos, Jungtinės Karalystės ir ypač Austrijos, taikomas priemonės, įmonių žinynų leidėjams neleidžiančias taikyti klaidinančios praktikos; tačiau mano, kad šių pastangų nepakanka;
7. ragina Komisiją ir valstybes nares sustiprinti pastangas visokeriopai bendradarbiaujant su nacionalinėmis ir Europos įmonėms atstovaujančiomis organizacijomis, gerinti supratimą apie šią problemą, kad apie ją sužinotų daugiau žmonių ir kad jie gebėtų išvengti klaidinančios reklamos, galinčios apgaule priversti sudaryti nepageidaujamas sutartis dėl reklamos;
8. ragina Komisiją spręsti įmonių apgavysčių problemą pagal iniciatyvą „Smulkiojo verslo aktas“;
9. apgailestauja, kad remiantis Direktyva 2006/114/EB¹⁰ dėl klaidinančios ir lyginamosios reklamos, taikoma įmonių tarpusavio sandoriams, kaip šiuo atveju, negalima suteikti veiksmingos teisinės pagalbos arba kad ji yra netinkamai įgyvendinama valstybėse narėse;
10. primena, kad nors Komisija ir neturi teisės tiesiogiai taikyti direktyvos asmenims arba įmonėms, ji, kaip Sutarties sergėtoja, privalo užtikrinti, kad direktyva būtų tinkamai įgyvendinama valstybėse narėse;
11. ragina Komisiją sustiprinti šios direktyvos įgyvendinimo stebėjimą, pirmiausia tose valstybėse narėse, kuriose įsisteigę klaidinančių įmonių žinynų leidėjai, o ypač Ispanijoje, kurioje įsisteigęs peticijas patekusių asmenų dažniausiai minimas įmonių žinynų leidėjas, ir Čekijoje, kurioje teismas priėmė sprendimą nukentėjusių asmenų nenaudai ir paskatino suabejoti direktyvos įgyvendinimu toje šalyje; ragina Komisiją pranešti Parlamentui apie savo išvadas;
12. apgailestauja, kad Direktyva 2005/29/EB¹¹ dėl nesąžiningos veiklos nėra taikoma įmonių tarpusavio sandoriams ir kad valstybės narės vengia imtis priemonių šios direktyvos taikymo sričiai išplėsti; tačiau pažymi, kad valstybės narės gali vienašališkai išplėsti nacionalinius vartotojų teisės aktus įmonių tarpusavio sandoriams ir aktyviai ragina tai padaryti;
13. sveikina Austrijos, nacionaliniuose teisės aktuose dėl klaidinančių įmonių žinynų nustačiusios specialų draudimą, pavyzdį ir ragina Komisiją, atsižvelgiant į tarptautinį šios problemos pobūdį, apvarstyti naują teisėkūros iniciatyvą, kuri būtų pagrįsta Austrijos pavyzdžiu, išskirtinai draudžiančiu dėti reklamą į įmonių žinynus, jei pageidaujamiems klientams nebuvo vienareikšmiškai ir aiškiais grafikos priemonėmis pranešta, kad tokia reklama yra tiesiog pasiūlymas sudaryti sutartį, pagal kurią reikia mokėti tam tikrą mokestį;
14. pažymi, kad nacionaliniuose teisės aktuose dažnai nustatoma nepakankama teisinė pagalba kovojant su įmonių žinynų leidėjais, įsisteigusiais kitose valstybėse narėse, ir todėl ragina Komisiją skatinti aktyvesnį tarptautinį nacionalinių valdžios institucijų bendradarbiavimą, kad šios institucijos galėtų teikti veiksmingesnę teisinę pagalbą

---

¹⁰ OL L 376, 2006 12 27, p. 21–27.

¹¹ OL L 149, 2005 6 11, p. 22–39.

nukentėjusiems asmenims;

15. apgailestauja, kad Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004¹² dėl nacionalinių institucijų, atsakingų už vartotojų apsaugos teisės aktų vykdymą, bendradarbiavimo nebuvo pakankamai taikomas, ir ragina Komisiją sustiprinti šio reglamento įgyvendinimo stebėjimą bei paprašyti nacionalinių valdžios institucijų dažniau taikyti šį teisės aktą, pagal kurį būtų galima suteikti teisinę pagalbą bylose dėl Bendrijoje padarytų pažeidimų;
16. sveikina Belgijos pavyzdį, numatantį, kad visi nukentėję nuo tokios klaidinančios praktikos asmenys gali imtis teisinių priemonių šalyje, kurioje yra įsisteigę;
17. ragina valstybes nares užtikrinti, kad visiems nukentėjusiems nuo klaidinančios reklamos asmenims būtų aiškiai nurodyta nacionalinė valdžios institucija, kuriai šie asmenys galėtų pateikti skundą ir į kurią galėtų kreiptis dėl teisinės pagalbos atvejais, tokiais kaip šis, kai nuo klaidinančios reklamos nukenčia įmonės;
18. ragina Komisiją nacionalinėms teisėsaugos institucijoms parengti gerosios patirties gaires, kuriomis galėtų būti vadovaujama susidūrus su klaidinančia reklama;
19. ragina Komisiją plėtoti tarptautinį bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis ir kompetentingomis tarptautinėmis organizacijomis, kad klaidinantys įmonių žinynai, kurių leidėjai įsisteigę trečiosiose šalyse, negalėtų pakenkti Europos Sąjungoje įsisteigusioms įmonėms;
20. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybėms narėms.

---

¹² OL L 364, 2004 12 9, p. 1.

AIŠKINAMOJI DALIS

Ivadas

Daugybė įmonių, dažnai mažų, nukentčia nuo apgavysčių, vykdomų naudojant klaidinančią reklamą. Labai paplitusi apgavystė, kai aukos netyčia užsisako reklamą įmonių žinyne, nes joms buvo duota suprasti, kad ši reklama bus nemokama.

Nukentėję asmenys paprastai gauna klaidinančių įmonių žinytų leidėjų blankus, kuriuose raginama užpildyti, pataisyti arba atnaujinti savo įmonės duomenis. Jiems dažnai teigiama, kad informacijos atnaujinimas yra nemokamas. Tai sugundo šiuos asmenis atnaujinti duomenis ir išsiųsti blanką. Tačiau asmenys nesuvokia, kad pasirašydami blanką jie kartu pasirašo sutartį, įpareigojančią juos skelbtis įmonių žinyne ne trumpiau kaip trejus metus už maždaug 1 000 EUR metinį mokestį. Nukentėję asmenys supranta, kad buvo apgauti, kai iš įmonių žinyto leidėjo gauna laišką, kuriuo pranešama, kad leidėjas jau įdėjo reklamą į žinytą, ir sąskaitą, kurią reikalaujama apmokėti. Nesumokėjusiems dažnai apie tai primenama ir netgi grasinama, kad žinyto leidėjas arba jo skolų išieškojimo bendrovė imsis teisinių priemonių. Daugelis paprasčiausiai sutinka mokėti, kad išvengtų tolesnio priekabiavimo.

Nuo tokios veiklos nukentėjo tūkstančiai Europos Sąjungos įmonių. Atsižvelgiant į tai, kad sutarties suma yra apie 1 000 EUR per metus, o trukmė – ne mažiau kaip treji metai, manoma, kad visoje Europoje padarytas didelis finansinis poveikis.

Nors ir aišku, kad ši veikla turi klaidinančios verslo praktikos, kuri paprastai yra neteisėta, požymių, nevisiškai aišku, ar ES teisės aktuose numatyta teisinė pagalba ir, jei taip, ar ji tinkamai įgyvendinama nacionaliniu lygiu įvairiose valstybėse narėse. Taigi klaidinančių žinytų leidėjai dažnai pasinaudoja teisės spragomis arba vangiu teisės aktų įgyvendinimu nacionaliniu lygiu kovojant su apgavystėmis. Tokiai veiklai paprastai būdinga tai, kad klaidinančių įmonių žinytų leidėjai paprastai būna įsisteigę ne toje šalyje, kuriose įsisteigę nukentėjusieji. Dėl to nukentėjusiems asmenims sunku remtis nacionaline teise ir tikėtis nacionalinių valdžios institucijų paramos atstovaujant jiems kitoje valstybėje narėje. Be to, įmonės dažnai susiduria su tuo, kad už vartotojų apsaugą atsakingos nacionalinės valdžios institucijos yra linkusios atmesti jų skundus teigdamos, kad vartotojų teisė taikoma vartotojams, o ne įmonėms. Taigi įmonėms nesuteikiama veiksminga teisinė apsauga ir sudaromos apgavystėms palankios sąlygos.

Ne visi įmonių žinytai naudoja klaidinančią reklamą; daugelis įmonių žinytų leidėjų vykdo visiškai teisėtą veiklą. Savo veikloje jie netgi vadovaujasi elgesio kodeksu, kuriame aiškiai nurodyta, kad užsakymai turi būti aiškiai įvardyti kaip užsakymai ir kad nemokama reklama negali būti painiojama su mokama. Tačiau kai kurių įmonių žinytai taiko klaidinančią verslo praktiką. Daugelyje Europos Parlamento gautų skundų išskiriamas įmonių žinytas „European City Guide“ („Europos miestų gidas“), kurio leidėjai įsisteigę Valensijoje (Ispanija), tačiau minimi ir kiti žinytai, pavyzdžiui, „Construct Data Verlag“, „Deutscher Adressdienst GmbH“ ir „NovaChannel“. Kai kurie klaidinantys įmonių žinytai skelbiami ir internete. „European City Guide“ atstovų teigimu, kasmet vien jų įmonė išleidžia apie 6,5 mln. blankų.

Šio pranešimo tikslai

Peticijų komitetas ir Europos Parlamentas gavo daugiau kaip 400 peticijų iš mažųjų įmonių,

įsisteigusių Europos Sąjungoje ir netgi kai kuriose trečiojoje šalyse, ir šiose peticijose įmonės skundžiasi nukentėjusios. Be to, keli Europos Parlamento nariai dėl šių skundų raštu kreipėsi į Europos Komisiją; Europos Parlamento nariai taip pat pateikė įvairių klausimų raštu ir žodžiu. Šiai problemai papildomai ištirti ir jos sprendimams pasiūlyti Europos Parlamentas savo ruožtu pavedė parengti šį pranešimą. Todėl šiuo pranešimu pranešėjas nori:

- ugdyti sąmoningumą šiuo klausimu, kad kuo mažiau įmonių taptų įmonių apgavysčių aukomis;
- paraginti ES šalis sugriežtinti nacionalinius teisės aktus ir užtikrinti, kad galiojantys ES teisės aktai, taikomi klaidinančiai reklamai ir nesąžiningai komercinei veiklai, būtų tinkamai įgyvendinami;
- paraginti Komisiją sustiprinti ES teisės aktų įgyvendinimo stebėjimą ir patobulinti galiojančius ES teisės aktus, jei jais remiantis negalima sustabdyti šių apgavysčių visiems laikams; ir
- padėti ir patarti tiems, kurie jau nukentėjo.

ES teisės aktai

Bendrijos lygiu yra trys ypač svarbūs ES teisės aktai. Tai:

- Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/114/EB dėl klaidinančios ir lyginamosios reklamos, pakeitusi Direktyvą 84/450/EEB¹³ su pakeitimais, padarytais Direktyva 97/55/EB¹⁴;
- Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/29/EB¹⁵ dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje (Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva);
- Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2006/2004¹⁶ dėl nacionalinių institucijų, atsakingų už vartotojų apsaugos teisės aktų vykdymą, bendradarbiavimo (Reglamentas dėl bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje).

Konsultacijos prieš parengiant pranešimą

Prieš parengdamas šį pranešimą, pranešėjas dalyvavo įvairiuose konsultaciniuose susitikimuose, įskaitant susitikimą su Europos komisare vartotojų klausimams Meglena Kuneva ir keliais Parlamento nariais, besidominčiais šiuo klausimu, nes gavo keletą skundų iš savo rinkėjų. Be to, pranešėjas dalyvavo konsultaciniuose susitikimuose su įmonėmis, pirmiausia mažosioms Europos įmonėms atstovaujančiomis organizacijomis, pavyzdžiui, „Eurochambres“ ir UEAPME, taip pat su Europos įmonių žinytų leidėjų asociacija ir, žinoma, pačiais nukentėjusiais asmenimis.

2008 m. rugsėjo 11 d. Peticijų komitetas Europos Parlamente surengė viešą seminarą „Stop the Scam: Combating Misleading Business Directories“ („Užkirsk kelią apgavystėms: kova su

---

¹³ OL L 250, 1984 9 19, p. 17–20.

¹⁴ OL L 290, 1997 10 23, p. 18–23.

¹⁵ OL L 149, 2005 6 11, p. 22–39.

¹⁶ OL L 364, 2004 12 9, p. 1–11.

klaidinančiais įmonių žinynais“). Posėdyje Europos Parlamento nariams sudaryta galimybė išklaudyti peticijas pateikusius asmenis, atstovaujamasias organizacijas, Komisijos atstovus, taip pat „European City Guide“ įmonių žinyno – dažniausiai peticijas pateikusių asmenų minimos įmonės – atstovus.

Pranešimo išvados

Pranešėjas mano, kad peticijas pateikę asmenys iš tiesų iškėlė didelę problemą, kuri yra plačiai paplitusi, tarptautinio pobūdžio ir daro didelį finansinį poveikį, ypač mažosioms įmonėms. Be to, pranešėjas mano, kad dėl tarptautinio šios problemos pobūdžio Bendrijos institucijos neabejotinai privalo suteikti nukentėjusiems asmenims tinkamą teisinę pagalbą. Ši teisinė pagalba nukentėjusiems asmenims turi sudaryti galimybę užginčyti remiantis klaidinga reklama sudarytų sutarčių teisėtumą ir susigrąžinti dėl klaidinančios veiklos sumokėtus pinigus.

Pranešime apgailestaujama, kad dabartinės nacionalinės valdžios institucijos nesugeba suteikti tinkamos teisinės pagalbos nukentėjusiems asmenims, ir manoma, jog nepaisant to, kad ši klaidinanti verslo praktika yra plačiai paplitusi, ES ir nacionaliniai teisės aktai nėra tinkami veiksmingai teisinei pagalbai suteikti arba nėra tinkami įgyvendinti.

Patarimai nukentėjusiems asmenims

Pranešime nukentėję asmenys raginami pranešti nacionalinėms valdžios institucijoms apie įmonių apgavystes ir kreiptis dėl atitinkamo patarimo prieš susitariant dėl mokesčių, kurių iš jų reikalauja klaidinančių įmonių žinynų leidėjai. Be to, kad kovos su klaidinančiais įmonių žinynais veiksmai būtų sustiprinti Europos lygiu, nukentėję asmenys į savo atvejį turėtų atkreipti įmonių ir vartotojų asociacijų, taip pat savo atstovų Europos Parlamente dėmesį.

Sąmoningumo ugdymas

Pranešime remiamos Europos ir nacionalinių įmonių organizacijų pastangos ugdyti narių sąmoningumą ir šios organizacijos raginamos pirmiausia dėti daugiau pastangų tam, kad kuo mažiau žmonių nukentėtų nuo klaidinančių įmonių žinynų. Be to, sveikinami kai kurių valstybių narių – Italijos, Ispanijos, Nyderlandų, Belgijos, Jungtinės Karalystės ir ypač Austrijos – veiksmai, kuriais siekiama neleisti įmonių žinynų leidėjams taikyti klaidinančios praktikos. Tačiau pranešime pažymima, kad šių pastangų nepakanka.

Dėl sąmoningumo ugdymo pranešime Komisija ir valstybės narės raginamos stiprinti pastangas visokeriopai bendradarbiaujant su nacionalinėmis ir Europos įmonėms atstovaujančiomis organizacijomis, gerinti supratimą apie šią problemą, kad apie ją sužinotų daugiau žmonių ir kad jie gebėtų išvengti klaidinančios reklamos, galinčios apgaule priversti sudaryti nepageidaujamas sutartis.

Be to, pranešime Europos Komisija raginama spręsti šį skundą pagal iniciatyvą „Smulkiojo verslo aktas“.

Direktyva 2006/114/EB¹⁷ dėl klaidinančios ir lyginamosios reklamos

Pranešime pažymima, kad Direktyva 2006/114/EB¹⁸ dėl klaidinančios ir lyginamosios reklamos yra taikoma įmonių tarpusavio sandoriams, taigi ir problemai, su kuria susiduria nuo klaidinančių įmonių žinytų nukentėję asmenys. Ši direktyva perkelta į visų valstybių narių teisę; joje numatyta galimybė priimti nutraukimo nutartis ir taikyti kitokias teises procedūras nuolatinei klaidinančiai reklamai uždrausti. Tačiau matyti, kad to nepakanka veiksmingai teisei pagalbai suteikti arba kad ši direktyva netinkamai įgyvendinta valstybėse narėse.

Todėl pranešime Europos Komisija raginama sustiprinti Direktyvos 2006/114/EB¹⁹ įgyvendinimo stebėjimą. Tai pirmiausia turėtų būti padaryta valstybėse narėse, kuriose įsisteigę klaidinančių įmonių žinytų leidėjai, ypač Ispanijoje, kur įsisteigęs peticijas pateikusių asmenų dažniausiai minimas įmonių žinyto leidėjas. Be to, ypatingas dėmesys turėtų būti skirtas Čekijai, kurioje nukentėjusių asmenų nenaudai neseniai priimtas teismo sprendimas, dėl kurio kyla abejonių šios direktyvos įgyvendinimo veiksmingumu toje šalyje.

Pranešime Komisija raginama pranešti Parlamentui apie savo išvadas.

Direktyva 2005/29/EB²⁰ dėl nesąžiningos veiklos

Pranešime apgailestaujant pažymima, kad Direktyva 2005/29/EB²¹ dėl nesąžiningos veiklos netaikoma įmonių tarpusavio sandoriams ir kad valstybės narės vengia išplėsti jos taikymo sritį. Tačiau pažymima, kad valstybės narės gali vienašališkai išplėsti nacionalinių vartotojų teisės aktų taikymo sritį ir į ją įtraukti įmonių tarpusavio sandorius, todėl šalys, kurios nori suteikti apsaugą savo nacionaliniais teisės aktais, gali nevaržomos tai padaryti, nelaukdamos Komisijos teisėkūros iniciatyvos pakeisti ES teisės aktus.

Geriausias kovos su klaidinančiais įmonių žinytais pavyzdys yra Austrija, nuo 2000 m. pakeitusi nacionalinį Nesąžiningos komercinės veiklos įstatymą. Dabar jo 28 straipsnio a dalyje teigiama, kad „Draudžiama reklamuoti įmones konkurencijos tikslais ir įtraukti jas į žinytus, pavyzdžiui, geltonuosius puslapius, telefonų knygas ar panašius sąrašus, naudojant mokėjimo blankus, pinigų perlaidos blankus, sąskaitas, teikiant koregavimo pasiūlymus ar taikant panašius būdus arba siūlant tiesiogiai registruotis, jei vienareikšmiškai ir aiškiais grafines priemonėmis nenurodoma, kad tokia reklama yra tiesiog pasiūlymas sudaryti sutartį“.

Pranešėjas mano, kad Austrijos modelis yra geras ir sektinas pavyzdys. Taigi pranešime Europos Komisija raginama atsižvelgiant į tarptautinį šios problemos pobūdį apvarstyti galimybę pasiūlyti naują, Austrijos pavyzdžiu pagrįstą teisėkūros iniciatyvą, pagal kurią būtų aiškiai draudžiama dėti reklamą į įmonių žinytus, vienareikšmiškai ir aiškiais grafines priemonėmis nenurodžius, kad tokia reklama yra tiesiog pasiūlymas sudaryti sutartį, pagal kurią reikia mokėti tam tikrą mokestį.

¹⁷ OL L 376, 2006 12 27, p. 21–27.

¹⁸ OL L 376, 2006 12 27, p. 21–27.

¹⁹ OL L 376, 2006 12 27, p. 21–27.

²⁰ OL L 149, 2005 6 11, p. 22–39.

²¹ OL L 149, 2005 6 11, p. 22–39.

Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004²² dėl nacionalinių institucijų, atsakingų už vartotojų apsaugos teisės aktų vykdymą, bendradarbiavimo

Pranešime taip pat pažymima, kad nacionaliniuose teisės aktuose dažnai nustatoma nepakankama teisinė pagalba kovojant su įmonių žinytų leidėjais, įsisteigusiais kitose valstybėse narėse, ir todėl ragina Komisiją skatinti aktyvesnę tarptautinę nacionalinių valdžios institucijų bendradarbiavimą, kad šios institucijos galėtų teikti veiksmingesnę teisinę pagalbą nukentėjusiems asmenims.

Pavyzdžiui, Belgijoje visi nukentėję nuo klaidinančios praktikos asmenys šalyje, kurioje yra įsisteigę, gali imtis teisinių priemonių; nuo vieno klaidinančio įmonių žinyto nukentėję asmenys jau yra laimėję bylą (žinytui paskirta bauda), tačiau rengiant šį pranešimą byla dar buvo nagrinėjama apeliacine tvarka.

Austrijoje esama pavyzdžių, kai nukentėję asmenys sėkmingai iškelė bylas įmonių žinytų leidėjams.

Tačiau Čekijoje nukentėję asmenys pralaimėjo bylą, kurią jiems iškelė žinytų leidėjas, ir dėl to kilo rimtų abejonių, ar Čekija tinkamai įgyvendina Direktyvos 2006/114/EB²³ nuostatas.

Ispanijoje *Generalitat de Catalunya* tris kartus nubaudė vieną iš dažniausiai minimų įmonių žinytų leidėjų, „European City Guide“, kai jis buvo įsisteigęs Barselonoje; tada įsakyta laikinai, vieneriems metams, nutraukti šios įmonės veiklą. Po to šis leidėjas persikėlė į Valensiją ir dabar tęsia savo veiklą šiek tiek griežtesnėmis sąlygomis. Pavyzdžiui, dabar aukoms pranešama, kad jos turi teisę per septynias dienas atšaukti užsakymą. Tačiau aukos paprastai sužino, ką iš tiesų pasirašė, jau pasibaigus šiam terminui. Be to, leidėjas įsteigė vadinamąjį „Defensor del cliente“ (ombudsmeną) klientų skundams priimti. Tačiau ši įstaiga nėra nepriklausoma nuo įmonių žinyto leidėjo, todėl nekelia reikiamo pasitikėjimo. Todėl pranešėjas mano, kad šis įmonių žinytų leidėjas nepakankamai užtikrino, kad būsiami klientai nebūtų apgaule skatinami pasirašyti reklamos sutartį, kurios nepageidavo.

Be to, nėra patikimos informacijos, kad kitų valstybių narių nacionalinės valdžios institucijos pagal Reglamentą (EB) Nr. 2006/2004²⁴ dėl nacionalinių institucijų, atsakingų už vartotojų apsaugos teisės aktų vykdymą, bendradarbiavimo būtų tiesiogiai teikusios teisinę pagalbą Valensijos teismuose.

Jungtinėje Karalystėje veikiantis Sąžiningos prekybos biuras (angl. *Office of Fair Trading, OFT*) pranešė, kad yra taikęs Reglamento (EB) Nr. 2006/2004²⁵ dėl nacionalinių institucijų, atsakingų už vartotojų apsaugos teisės aktų vykdymą, bendradarbiavimo nuostatas. OFT, atsakingas ir už vartotojų apsaugą, sėkmingai taikė šį reglamentą siekdamas uždrausti Belgijoje ir Nyderlanduose įsisteigusių įmonių, kurios, kaip nustatyta, siuntė nepageidaujamus ir klaidinančius pasiūlymus Britanijos vartotojams, veiklą. Nors ir tinkamai pažengta teisinga linkme, šis atvejis nėra susijęs su klaidinančiais įmonių žinytais.

Be šio atvejo, patikimos informacijos, kad nacionalinės valdžios institucijos pagal skundus, kuriuos pateikė kitų valstybių narių asmenys, būtų sėkmingai taikiusios Reglamentą Nr. 2006/2004²⁶ teikdamos teisinę pagalbą, pavyzdžiui, siekdamas uždrausti veiklą, yra

²² OL L 364, 2004 12 9, p. 1–11.

²³ OL L 376, 2006 12 27, p. 21–27.

²⁴ OL L 364, 2004 12 9, p. 1–11.

²⁵ OL L 364, 2004 12 9, p. 1–11.

²⁶ OL L 364, 2004 12 9, p. 1–11.

nedaug. Veikiausiai tam turi įtakos bylos kėlimo išlaidos, procedūros sudėtingumas ir trukmė, taip pat nedidelis draudimo mastas.

Būtinybė remti nacionalines valdžios institucijas

Pranešime valstybės narės raginamos užtikrinti, kad nuo klaidinančios reklamos nukentėjusioms įmonėms būtų aiškiai nurodyta nacionalinė institucija, kuriai šie asmenys galėtų pateikti skundą ir į kurią galėtų kreiptis dėl teisinės pagalbos. Šiuo metu dažnai taip nėra, nes nacionalinės vartotojų apsaugos institucijos dažnai nepriima įmonių skundų ir apsiriboja tik vartotojų skundais. Be to, pranešime Europos Komisija raginama nacionalinėms teisėsaugos institucijoms parengti gerosios patirties gaires, kuriomis galėtų būti vadovaujamosi susidūrus su klaidinančia reklama.

Klaidinantys įmonių žinytai, kurių leidėjai įsisteigę trečiosiose šalyse

Baigiant pranešime Komisija raginama plėtoti tarptautinį bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis ir kompetentingomis tarptautinėmis organizacijomis, kad klaidinančių įmonių žinytai, kurių leidėjai įsisteigę trečiosiose šalyse, negalėtų pakenkti Europos Sąjungoje įsisteigusioms įmonėms.